

High Output Stoma

een roadtrip door het maag-darm-kanaal

Hester Wierda

Diëtist Expertisecentrum Darmfalen

Disclosure:

- workshop HOS Coloplast

Radboudumc

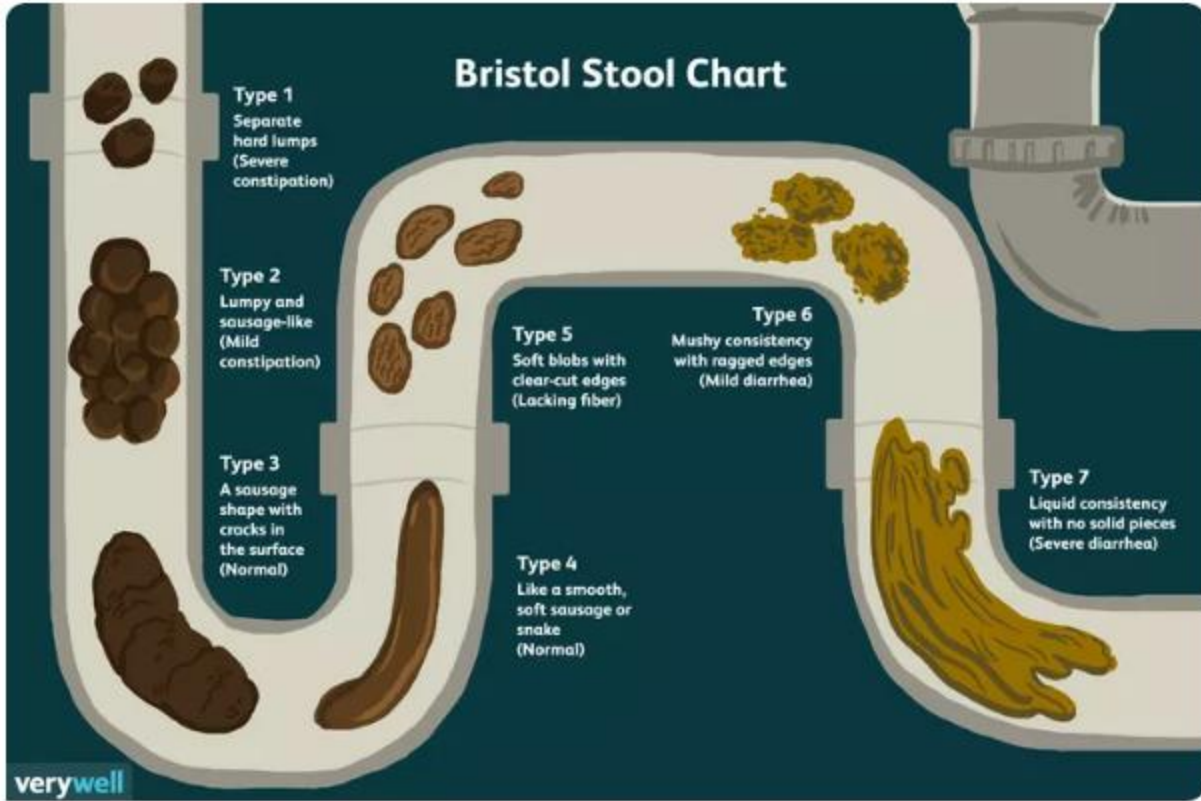
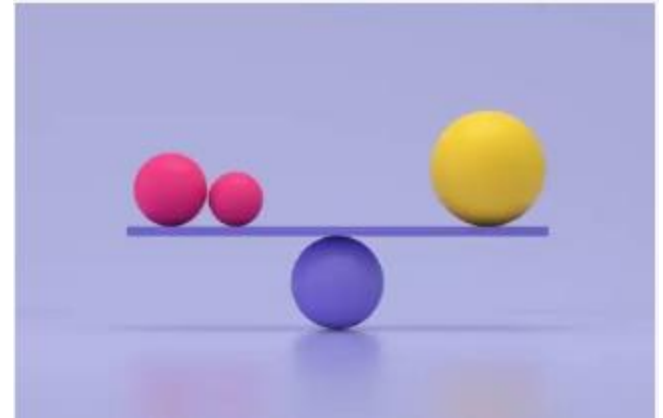
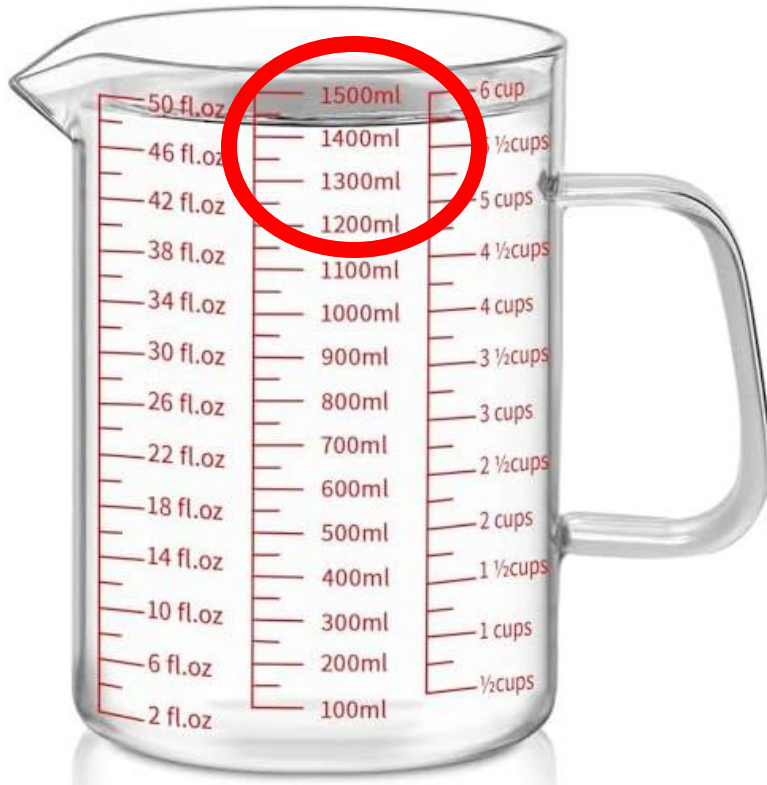
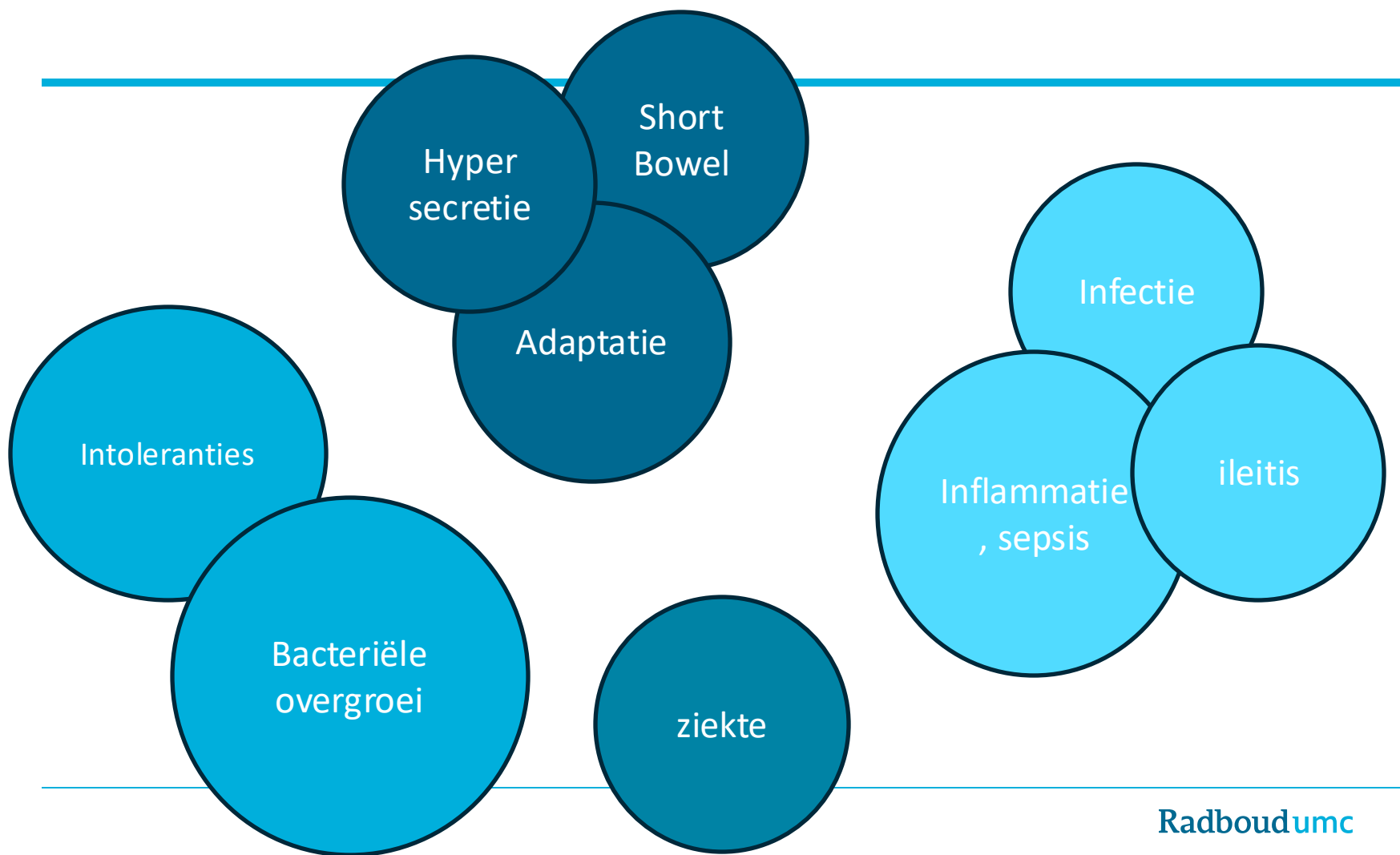

Illustration by Jessica Olah for Verywell Health

DIRECT POSTOPERATIEF
VS
LATER VERWORVEN

ACCUUT
VS
CHRONISCH

ZONDER SHORT BOWEL
VS
MET SHORT BOWEL

ALLE WEGEN

LEIDEN NAAR ROME

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

MAAR DE MOOISTE

LOOPT DOOR 'T PARK

Loesje

HOS
HIGH 5

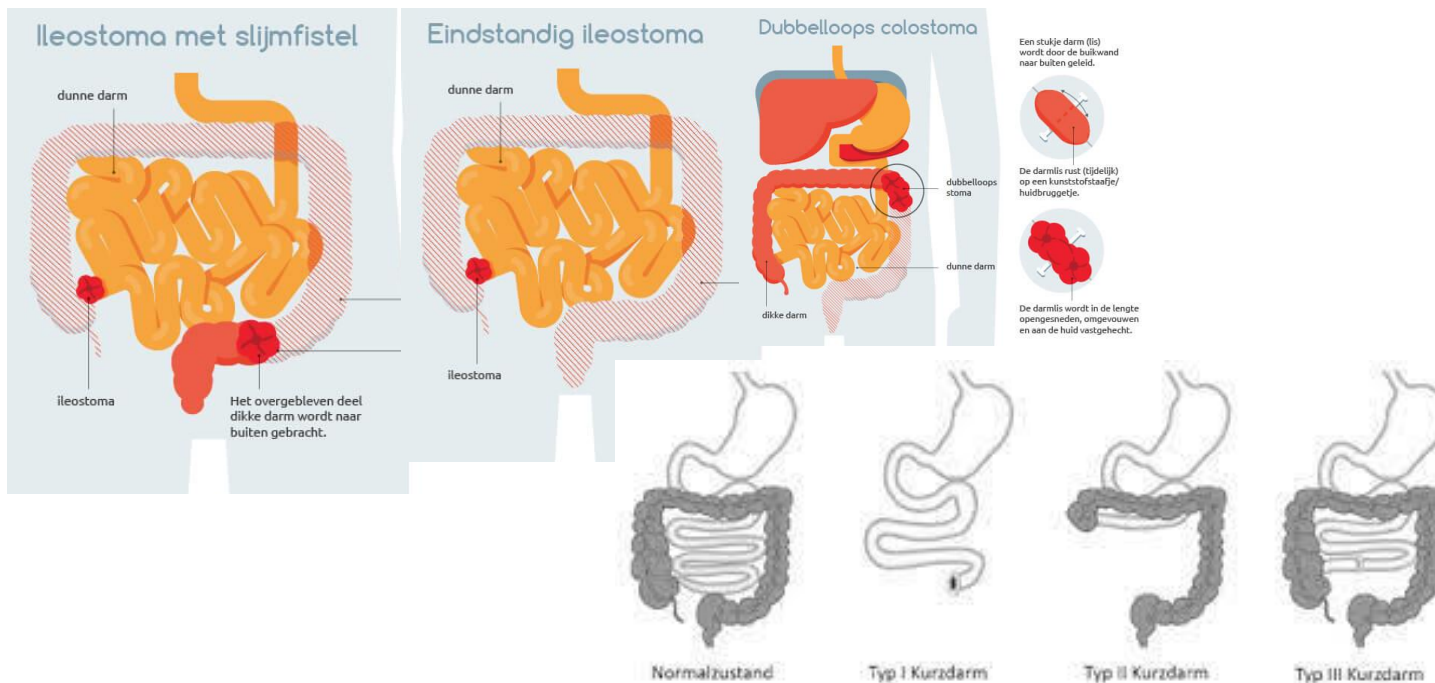
1. Signaleer & analyseer
2. Medicatie
3. Vocht
4. Voeding
5. Evalueren & balanceren

Signaleer en analyseer

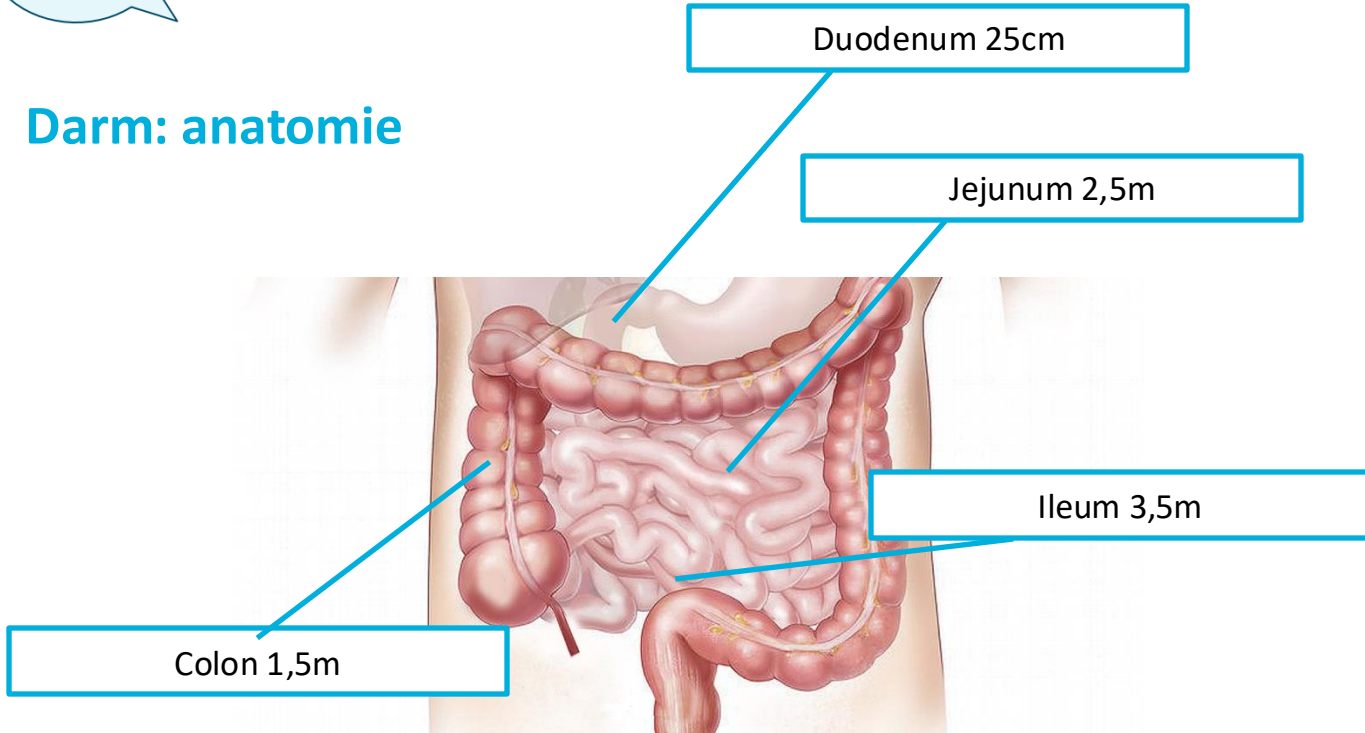
- Klachtenpatroon
- Voorgeschiedenis (relevant)
- Oorzaken
- Anatomie tractus digestivus
- Medicatie
- Voeding en vochtbalans
- Lab & antro: meten is weten

focus op vorm & functie

Darm: anatomie

focus op vorm

- Pathofysiologie

Welke type darm is aanwezig

Wat is welk / niet in continuïteit

Darmfalen als gevolg darmischemie na trombose AMS resulterend in 100cm jejunum eindigend in jejunostoma, terminaal ileum, ileocaecaalklep en colon in situ, maar niet in continuïteit

Types of Patient with a Short Bowel

Jejunostomy

Jejunum-colon

Size matters.....

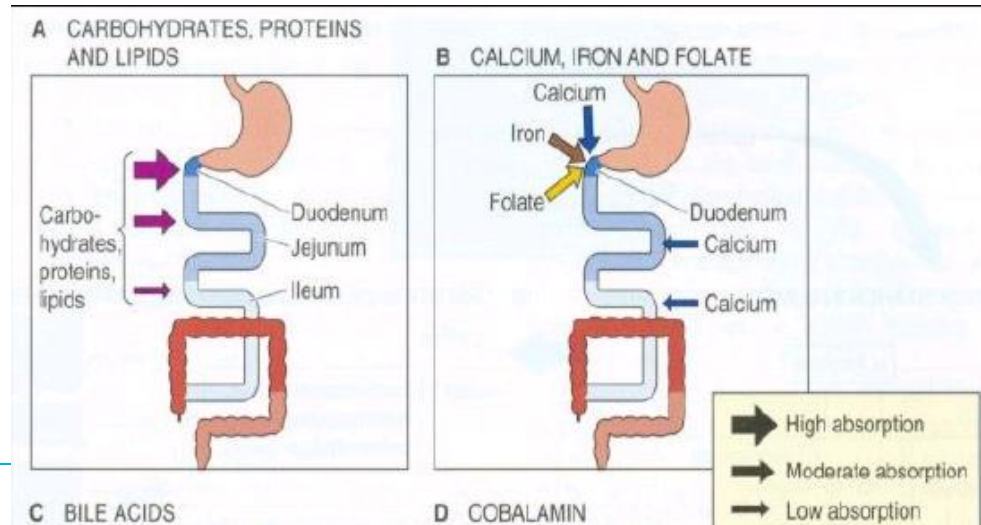

- resectie: lengte onnauwkeurig
- hoe gezond is darmrest ?
- adaptatie > 3 mnd tot 1-2 jr

Jejunum

- + voeding
- + vitamines (muv B12)

- ± elektrolyten
- ± adaptatie
- vochtresorptie
- galzure zouten

Ileum

- + galzure zouten
- + elektrolyten
- + vitamine B12
- + vochtresorptie
- + adaptatie

- ± vitamines
- ± voeding

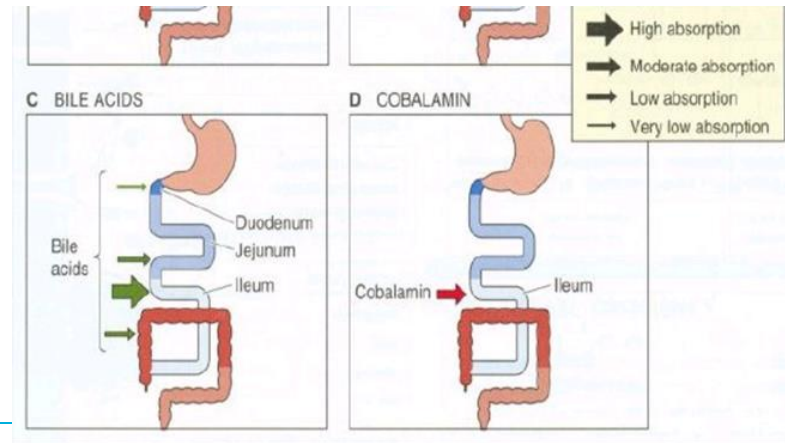
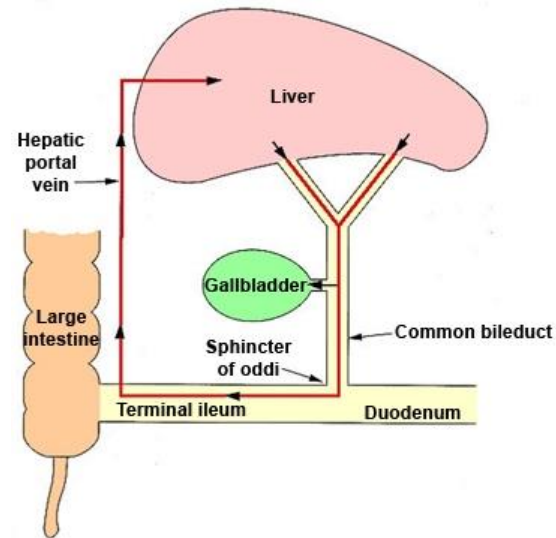

Figure 1 Location and absorption of macronutrients, bile acids, Ca, Fe, Folic acid, vit B12 in different parts of the intestine (Boron/Boulpaep, Medical Physiology, Saunders 2003)

Ileum en ileocaecal klep

- Ileum brake (vetlipid-induced)
- Klep: bacterial overgroei
- Vochtopname vs verlies

Tabel 4 Overzicht van factoren die van invloed zijn op prognose (DiBaise e.a. 2006)

Lengte van de resterende darm

Aanwezigheid functionerend colon

Aanwezigheid ileum/ileocoecale klep

Afwezigheid van ziekte in resterende darm

Mate van adaptatie van de darm

Leeftijd patiënt: kinderen betere adaptatie dan volwassenen

Voedingstoestand voorafgaand aan trauma/operatie

Naarmate langer afhankelijk van Totale Parenterale Voeding (TPV) ongunstiger voor de prognose

2: medicatie

- Laxantia
- Prokinetica
- Orale magnesium supplementen
- Hypertone dieetvoeding
- Ga na: AB gebruik

Principe	Werkzame stof	Dosering	Aandachtspunt
Remmen maagzuurproductie	protonpompremmers	2dd 40mg po 1-2dd 40mg iv	Risico hypomagnesiemie
Remmen motoriek	Loperamide	2-4dd 2-8mg	Smelt vs capsule Dosis !
	Codeïne	30-60 mg po 4x	Rijvaardigheid Sufheid
Binding & passage verlengen	Psylliumvezels	1-3 zakjes dd	Colon + ½ dosering water
Galzoutbinding	Cholestyramine	1-3dd ½-1 zakjes	Colon in continuïteit
Remmen secretie	Octreotide	100 mcg 3 dd sc of LAR	Bijwerkingen Remmen adaptatie
Antibiotica	Wisselschema		Bacteriële overgroei

Vochtbalans: basis

Out:	speeksel	1000 ml	
	maagsappen	1000 ml	
	bile	400 ml	
	pancreas	1000 ml	
	jejunostoma	5400 ml	
	ileum	500 ml	(5900 ml)
	jejunostoma	2600 ml	
In:	jejunostoma	2800 ml	
	stoma	2800 ml	
	colon	1100 ml	(5800ml)

Ileostoma met ½ ileum

out = 5650 ml

In = 3650

Stoma = 2000

Ileocolische anastomose met ½ ileum

out = 5650 ml

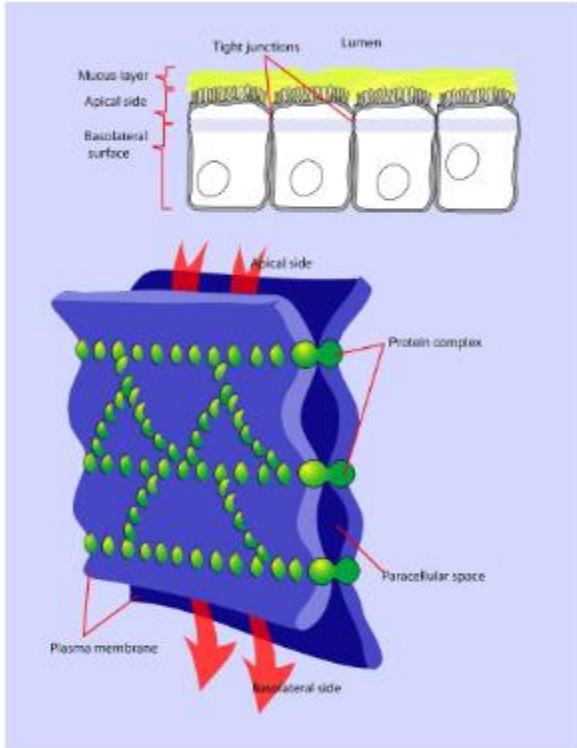
In = 4750

Stoma = 900

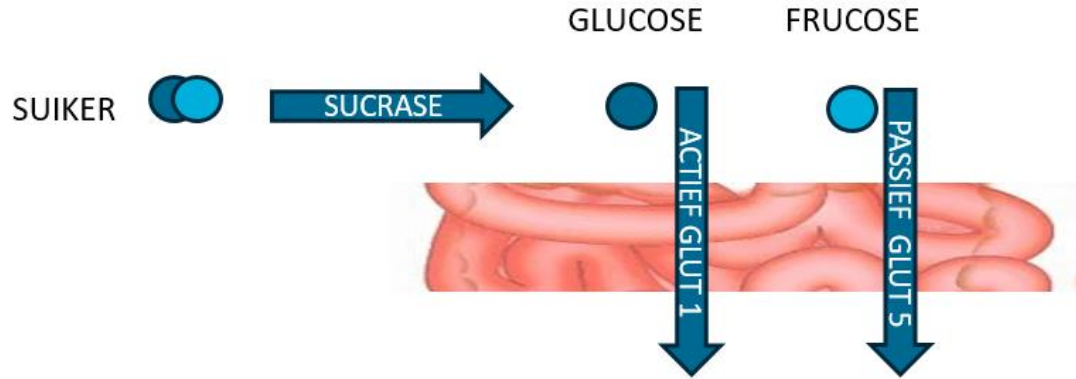
totaal

100 ml feces / day

Anatomie en vochtopname

Bron: Wikipedia

Jejunum

Water / Natrium

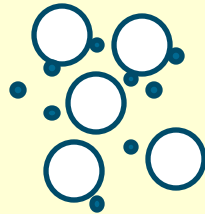
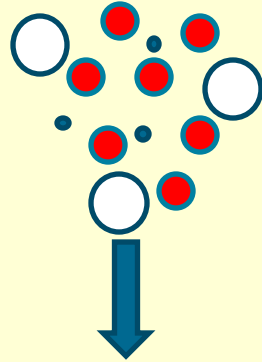

Glucose-natrium
transporter

Output stoma
=
300mOsmol/kg
Na+ = 100mmol/l

Jejunum

Hyper-osmolair
Laag Natrium

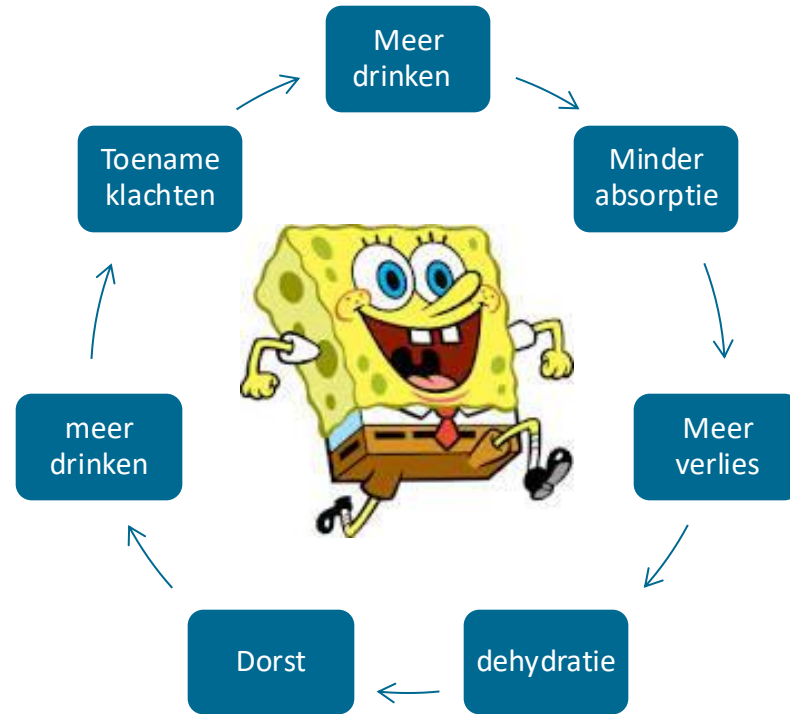
Water

Natriu
m

= VERLIES AAN VOCHT EN NATRIUM

mc

Absorber/secretor

Netto secretor

- Vochtbeperking is de uitdaging
- Dorst = minder drinken
- Behandeling:
 - ✓ Infuus
 - ✓ ORS
 - ✓ < 500 ml (natrium-) hypotone dranken
 - ✓ < 500 ml hypertone dranken = stop drinkvoeding!
- Extra zout gebruiken!

ORS

- 20 gram (6 5 ml-niveaus) glucose
- 2,5 gram natrium-bicarbonaat
- 3,5 gram natrium-chloride (keukenzout)

Verschil Natrium-absorptie jejunum en ileum

	jejunum	ileum
Concentratie	Kan plaatsvinden bij kleine concentratie verschillen	Kan plaatsvinden tegen grote concentratie verschillen
Invloed volume water	Groot	Niet
Stimulatie glucose	Belangrijk	Niet

Netto secretor

- Vochtbeperking is de uitdaging
- Dorst = minder drinken
- Behandeling:
 - ✓ Infuus
 - ✓ ORS
 - ✓ < 500 ml (natrium-) hypotone dranken
 - ✓ < 500 ml hypertone dranken
- Extra zout gebruiken

<i>Hypotone dranken (<250 mosmol/l)</i>	<i>Isotone dranken (250-350 mosmol/l)*</i>	<i>Hypertone dranken (> 350 mosmol/l)</i>
Water (0)	ORS (320)	
Hypotone sportdrank** (sportwater/hypotone dorstlesser) (0-10)	Isotone sportdrank** (290-315)	Hypertone sportdranken** (high energy, energydrink) (375-1200)
Light frisdrank (10)		Frisdrank (550-750)
Thee/koffie (zonder suiker) (0)	Groentesap (zout toevoegen), tomatensap (zout toevoegen), light vruchtensap	Vruchtensap (730)
	Melk, karnemelk (250-350)	Drinkvoeding (400-750)
	Sondevoeding standaard/eiwitrijk (met toegevoegd zout tot 5 gram/liter) (260-350)	Sondevoeding meer geconcentreerde soorten (met toegevoegd zout tot 5 gram/liter) (350-450)
		Semi-elementaire sondevoeding (met toegevoegd zout tot 5 gram/liter) (500)
		Elementaire sondevoeding (met toegevoegd zout tot 5

* met uitzondering van O
wordt

** bij sportdranken de ho

- Isotone sportdrank met zout en 6-8g kh/100ml
- ¾ sap met ¼ water met zoute snack
- Limonade van 250ml wat 20ml siroop, mespunt zout
- ORS met kneepje citroen of scheutje 0% suiker limo

Short Bowel vs normale darmlengte

VEEL

Voedingsadviezen stabiele fase

- Verlies van zout aanvullen: extra keukenzout, zoutrijke producten
- Vochtbeperking: max 2-2,5 liter vocht (vaak strenger)
- Max 500 ml hypotone dranken / 500ml hypertoon
- Bijvoorkeur ORS, bouillon, tomaten/ groentensap met extra zout
- Limo+

Klachten bij zouttekort:

Klachten bij een zouttekort:

- vermoeidheid
- duizeligheid
- prikkelbaarheid
- slaapstoornissen
- concentratiestoornissen
- spierkrampen
- snel gewichtsverlies

Klachten bij een vochttekort:

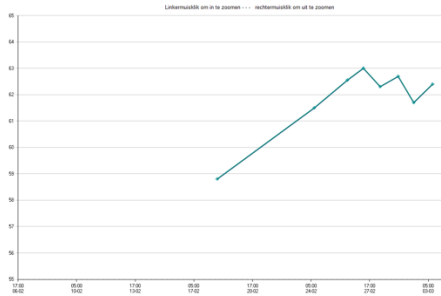
- dorst
- sufheid
- vermoeidheid
- verminderde eetlust

“

Elk probleem
heeft een oplossing,
als er geen oplossing is,
dan is het geen probleem
maar een feit

”

Metten = weten

		24 feb - 25 feb 00:01 - 00:00	25 feb - 26 feb 00:01 - 00:00
In	Per os	1.065	1.355
	Totale inname (ml/kg)	1.065 (17,3)	1.355 (22)
Uit	Urine (ml/kg/uur)	980 (0,7)	1.110 (0,8)
	Faeces	1.850	1.400
	Totale uitvoer	2.830	2.510
Netto vochtbalans		-1.765	-1.155
Netto sinds opname (17-2-2017)		-13.553,5	-14.708,5

GHDC
Natrium ur

Onbekend spe@

6 mmol/l

	14 7-11-2016 09:44	13 9-11-2016 09:45	12 17-2-2017 16:51	11 17-2-2017 16:52	10 18-2-2017 08:18	9 19-2-2017 07:19
NIERFUNCTIE (BLOED...)						
Ureum	3.8		44.5 ▲			
Kreatinine	64	72	262 ▲		174 ▲	120 ▲
MDRD-GFR	78 *	68 *	15 *		24 *	38 *
CKD-EPI-GFR, ml/mi...	81 *	69 *	15 *		24 *	38 *
EXCRETIE (URINE)						

prioriteren:

- * herstel vochtbalans
- * herstel elektrolyt balans
- * herstel voedingsbalans
- * hanteerbaarheid

ontlasting

Maak optimaal gebruik van aanwezige darm!

Leer balanceren tussen vocht, voeding, medicatie.

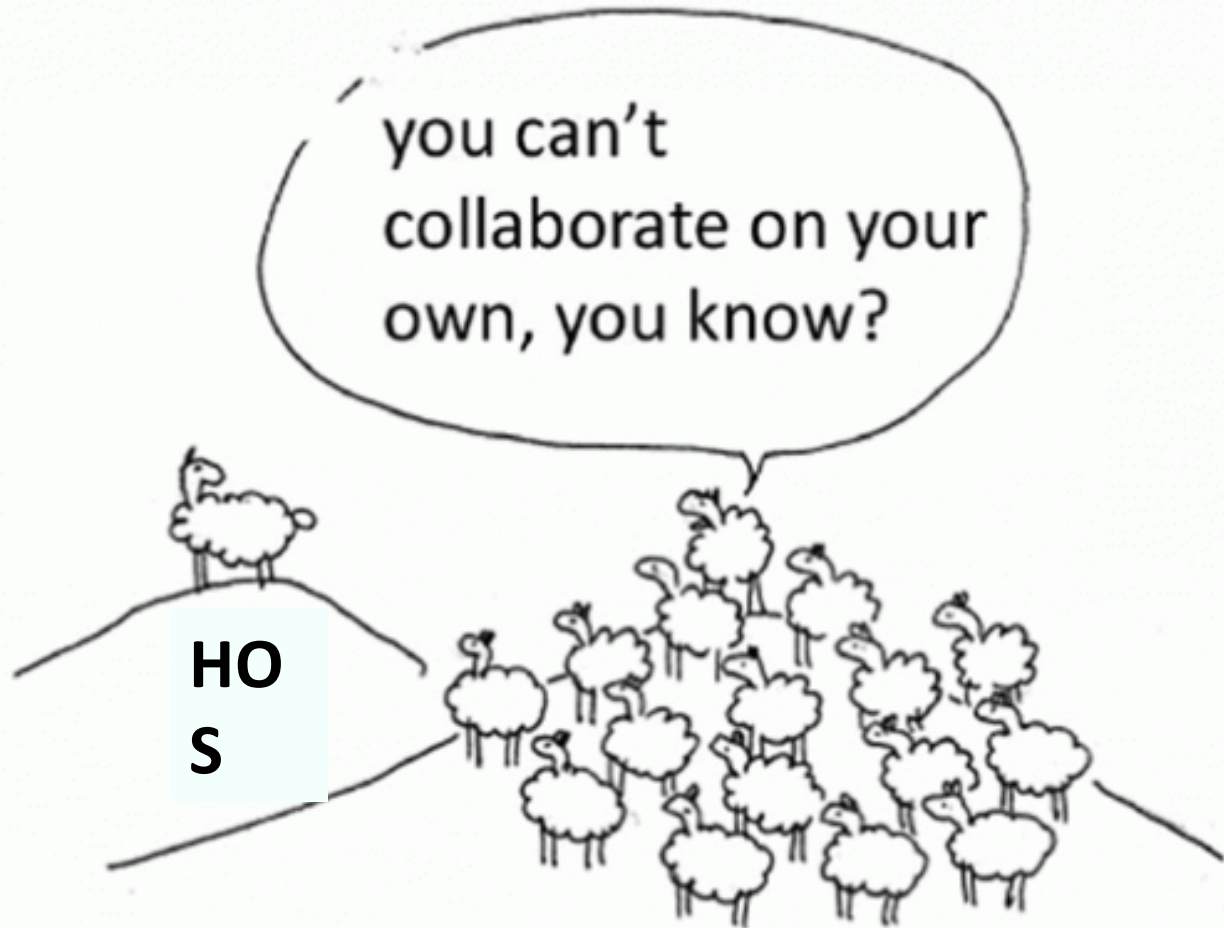
Behandeling van darmfalen = teamsport
Geduld!

One size fits no One

Kortom

Ne'

WLDT

